

รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗
เรื่อง การดูแล และสอดส่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย ไม่มี
๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
- ครอบคลุมระยะเวลาที่กำหนด
- ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอนี้จากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การร้องเรียนหรือมีข้อเสนอนี้)
- ได้รับข้อเสนอนี้จากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การเสนอนี้ให้ประเมิน)
- อื่น ๆ คือ
๕. วันที่มีเหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ ๑ มกราคม ๒๕๖๕ โดยประเมินผลที่เกิดจากการบังคับ ใช้กฎหมายตั้งแต่วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔
๖. รายชื่อกฎที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ในรายงานฉบับนี้ ไม่มี
๗. รายชื่อกฎที่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นการเฉพาะ (ประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นรายฉบับ ตามแบบรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎ) ไม่มี

ส่วนที่ ๒
การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมาย

๘. กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด

ในช่วงระหว่างเวลาที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติทำหน้าที่บริหารประเทศ มีความต้องการให้ ประชาชนอยู่ในความสงบ ไม่ก่อความวุ่นวายและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ คณะรักษา ความสงบแห่งชาติจึงได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ เรื่อง การดูแล และสอดส่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต

ทุกประเภท ไปสู่ประชาชนเป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากการบิดเบือนอันก่อให้เกิดความเข้าใจผิด หรือก่อให้เกิดความขัดแย้ง และความไม่สงบภายในราชอาณาจักร จนส่งผลกระทบต่อการรักษา ความสงบเรียบร้อยของเจ้าหน้าที่ในการนำความสงบสุขกลับคืนสู่สังคมโดยเร็ว และเพื่อให้ การดำเนินการตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒/๒๕๕๗ เรื่อง ขอความร่วมมือ จากสื่อสังคมออนไลน์ และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๗ เรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดให้ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ปัจจุบัน คือ ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคม) แต่งตั้งบุคคลเป็นคณะทำงานด้านสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าว.....

๙. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้ คือ

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ เรื่อง การดูแล และสอดส่อง การใช้สื่อสังคมออนไลน์ ได้กำหนดกลไกอันเป็นมาตรการสำคัญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ของกฎหมายโดยการแต่งตั้งบุคคลเป็นคณะทำงานด้านสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีอำนาจหน้าที่ ตรวจสอบ หรือเข้าถึงข้อมูลการจราจรทางคอมพิวเตอร์ การใช้เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ ทั้งข้อความ รูปภาพ ภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่อง และคลิปเสียง ที่แพร่ในเชิงปฏิกษัตริย์ ยุยง สร้างความรุนแรง ความไม่น่าเชื่อถือและไม่เคารพกฎหมาย ตลอดจนต่อต้านการปฏิบัติงาน ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยประสานกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตและผู้เกี่ยวข้อง อย่างใกล้ชิด (ข้อ ๑) พร้อมทั้งมีอำนาจระงับการเผยแพร่ข้อมูลและเนื้อหาที่มีลักษณะดังกล่าว (ข้อ ๒) และใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การกระทำในลักษณะดังกล่าว รวมทั้งร่วมมือและประสานงานกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวต่อไป (ข้อ ๓).....

๑๐. กฎหมายนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดอย่าง หนึ่งหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี เนื่องจากเป็นกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายเดียว แต่ในข้อ ๒ ของประกาศฉบับนี้ได้กำหนดให้คณะทำงานด้านสื่อสังคมออนไลน์ มีอำนาจระงับการเผยแพร่เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ ทั้งข้อความ รูปภาพ ภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่อง และคลิปเสียง ที่ฝ่าฝืนได้ อันเป็นอำนาจที่กระทบสิทธิและเสรีภาพของประชาชน.....

๑๑. กฎหมายนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิต ของประชาชนหรือไม่ เพียงใด

ในขณะที่ประกาศใช้บังคับกฎหมายนี้ เป็นช่วงระหว่างเวลาที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทำหน้าที่บริหารประเทศมีความต้องการให้ประชาชนอยู่ในความสงบ ไม่ก่อความวุ่นวายและส่งผล กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ จึงจำเป็นต้องจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนบางประการ

อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันสถานการณ์บ้านเมืองได้กลับคืนเป็นปกติสุข การใช้ชีวิตของปัจเจกบุคคลย่อมแตกต่างไปจากสถานการณ์ดังกล่าว ประกอบกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้สิ้นสุดลงแล้วด้วยเหตุมีคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่เข้ารับหน้าที่ตามความในมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ดังนั้น สถานการณ์ที่เป็นเหตุแห่งการออกกฎหมายนี้ได้ล่วงพ้นไปแล้ว กฎหมายนี้จึงไม่มีความจำเป็นและไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันอีกต่อไป

๑๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎหมายนี้ คือ

การมีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ เรื่อง การดูแล และสอดส่อง การใช้สื่อสังคมออนไลน์ จะช่วยให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากการบิดเบือนอันจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดหรือก่อให้เกิดความขัดแย้ง หรือเกิดความไม่สงบภายในราชอาณาจักร หรือมีผลกระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน.....

๑๓. กฎหมายนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร (ให้พิจารณาตอบเฉพาะประเด็นสำคัญที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยไม่ต้องตอบทุกประเด็นก็ได้)

- เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน
เป็นการจำกัดเสรีภาพของบุคคลในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น.....
- ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม
ไม่มี.....
- เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
ไม่มี.....
- เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ
ไม่มี.....
- มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ
มีผลกระทบต่อสังคม เนื่องจากทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในเสรีภาพของตนในการแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐโดยสุจริต.....

๑๔. มีสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย หรือสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

คณะทำงานด้านสื่อสังคมออนไลน์เคยได้รับการประสานจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามประกาศดังกล่าว แต่ก็ไม่ปรากฏสถิติการดำเนินคดี การลงโทษตามกฎหมาย การปฏิบัติตาม และการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ประกอบกับภายหลังการยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒/๒๕๕๗ เรื่อง ขอความร่วมมือจากสื่อสังคมออนไลน์ และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๗ เรื่อง การเผยแพร่

ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต. คณะทำงานด้านสื่อสังคมออนไลน์ก็ไม่ได้มีการใช้อำนาจตามประกาศดังกล่าวอีกเลย.....

๑๕. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ เรื่อง การดูแลและสอดส่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์ มีขึ้นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของเจ้าหน้าที่ในการนำความสงบสุขกลับคืนสู่สังคมโดยเร็ว ในช่วงระยะเวลาที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติทำหน้าที่บริหารประเทศ จึงให้ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ปัจจุบันคือ ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) แต่งตั้งคณะทำงานด้านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้มีการดำเนินการตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒/๒๕๕๗ เรื่อง ขอความร่วมมือจากสื่อสังคมออนไลน์ และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๗ เรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากที่ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวได้ถูกยกเลิกโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๙/๒๕๖๒ เรื่อง การยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ บางฉบับทั้งหมด ความจำเป็น เป็นอุปสรรคให้ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ เรื่อง การดูแลและสอดส่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์ จึงไม่มีเหตุที่เพียงพอจะใช้อำนาจหน้าที่ของคณะทำงานด้านสื่อสังคมออนไลน์ เป็นผลให้คณะทำงานด้านสื่อสังคมออนไลน์ไม่มีการใช้อำนาจตามประกาศดังกล่าวอีกเลยหลังจากนั้น.....

ส่วนที่ ๓

การตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย

๑๖. กฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

มีความใกล้เคียงกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นกฎหมายที่บังคับใช้เป็นการทั่วไปอยู่แล้ว โดยในมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ในการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ และการยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่ และมาตรา ๒๐ ได้กำหนดว่า ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าว หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ตามที่กำหนดไว้ในภาค ๒ ลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

หรือกฎหมายอื่นซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนและเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นหรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ร้องขอ พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจ ขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้ โดยในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกฤษฎีกาจะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ เรื่อง การดูแล และสอดส่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ที่กำหนดให้คณะกรรมการด้านสื่อสังคมออนไลน์สามารถมีอำนาจระงับการเผยแพร่เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ ทั้งข้อความ รูปภาพ ภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่อง และคลิปเสียง ที่แพร่ในเชิงปลุกกระตม ยั่วยุ สร้างความรุนแรง ความไม่น่าเชื่อถือและไม่เคารพกฎหมาย ตลอดจนต่อต้านการปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ โดยไม่ได้กำหนดให้ยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เหมือนดังเช่นพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐. และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๗. มีการฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินหรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎหมายนี้ที่เรื่องและในประเด็นใด

ไม่มี.....

๑๘. การใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และโทษอาญาในกฎหมายนี้ (ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร

ไม่มี.....

ส่วนที่ ๔

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๑๙. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง

การสำรวจความคิดเห็นโดยมีหนังสือส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคำถามที่ใช้รับฟังความเห็นผ่านหนังสือดังกล่าวเป็นคำถามเดียวกันกับคำถามที่รับฟังผ่านระบบกลาง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถส่งความเห็นกลับมาเป็นหนังสือ หรือแสดงความคิดเห็นผ่านทางระบบกลางก็ได้

๑) หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงาน กสทช. กระทรวงยุติธรรม สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ กองทัพบก กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี และกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

๒) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ กรมอุตุนิยมวิทยา สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๓) ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต

ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเกี่ยวกับกฎหมายนี้หรือผลกระทบของกฎหมายนี้อย่างไร

๑. ชื่อ-นามสกุลของท่าน หรือชื่อหน่วยงานหรือองค์กรของท่าน

มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งที่ระบุตัวตน และไม่ระบุตัวตน โดยมีทั้งหน่วยงานของรัฐ และเอกชน

๒. ท่านเห็นว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการด้านสื่อสังคมออนไลน์ ตามประกาศข้อ ๑ ที่กำหนดให้มีอำนาจตรวจสอบ หรือเข้าถึงข้อมูลการจราจรทางคอมพิวเตอร์ การใช้เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ ทั้งข้อความ รูปภาพ ภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่อง และคลิปเสียง ที่แพร่ในเชิงปลุกกระตม ยั่วยุ สร้างความรุนแรง ความไม่น่าเชื่อถือและไม่เคารพกฎหมาย ตลอดจนต่อต้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ โดยประสานกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตและผู้เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	อื่น ๆ
๔๘.๒๘	๓๗.๙๓	๑๓.๗๙

โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

- เพื่อให้คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๖/๒๕๕๗ มีอำนาจให้สอดคล้องกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตตามประกาศที่ ๑๗/๒๕๕๗ เห็นควรให้ข้อ ๑ แก้ไขเป็น "ตรวจสอบ และเข้าถึงข้อมูลการจราจรทางคอมพิวเตอร์ การใช้เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ ทั้งข้อความ รูปภาพ ภาพที่เคลื่อนไหว และคลิปเสียง ที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารใดๆ ที่เผยแพร่ในเชิงปลุกกระตม

บิดเบือน ยั่วยุ สร้างความรุนแรง ความไม่น่าเชื่อถือและไม่เคารพกฎหมาย ตลอดจนต่อต้านการปฏิบัติงาน"

- ควรกำหนดหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการตรวจสอบ การเข้าถึงข้อมูล ให้มีความชัดเจน เพื่อไม่ให้กระทบต่อสิทธิและเสรีของประชาชนเกินสมควร

- มาตรการตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับนี้ ขาดความชัดเจนและเฉพาะเจาะจง เนื่องจากถ้อยคำว่า "ในเชิงปลุกระดม ยั่วยุ สร้างความรุนแรง ความไม่น่าเชื่อถือและไม่เคารพกฎหมาย" นั้นค่อนข้างกว้างและตีความได้หลากหลาย อาจทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่สามารถคาดหมายได้อย่างชัดเจนว่าข้อมูลลักษณะใดจึงจะเข้าข่ายประกาศนี้ และถ้อยคำในส่วนท้าย "ตลอดจนต่อต้านการปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ" เห็นควรให้พิจารณาตัดออก เพราะปัจจุบัน ไม่ปรากฏว่าคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีการปฏิบัติงานแต่อย่างใด

๓. ท่านเห็นว่าอำนาจหน้าที่ของคณะทำงานด้านสื่อสังคมออนไลน์ ตามประกาศข้อ ๒ ที่กำหนดให้มีอำนาจระงับการเผยแพร่เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ ทั้งข้อความ รูปภาพ ภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่อง และคลิปเสียง ที่ฝ่าฝืนตามข้อ ๑ มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	อื่น ๆ
๕๑.๗๒	๓๗.๘๓	๑๐.๓๔

โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

- ควรกำหนดหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้มีอำนาจระงับการเผยแพร่ให้มีความชัดเจน เพื่อไม่ให้กระทบต่อสิทธิและเสรีของประชาชนเกินสมควร

- กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการระงับการเผยแพร่ให้มีความชัดเจนมากขึ้น เพื่อไม่ให้มีการใช้อำนาจเกินกว่าที่จำเป็น เช่น กำหนดระยะเวลาในการระงับชั่วคราวเป็นระยะเวลาเท่าใด แทนที่จะใช้คำว่าอย่างต่อเนื่อง ฯลฯ

- ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าว ต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญว่าด้วยเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นด้วยความสุจริต

๔. ท่านเห็นว่าอำนาจหน้าที่ของคณะทำงานด้านสื่อสังคมออนไลน์ ตามประกาศข้อ ๓ ที่กำหนดให้ใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำในลักษณะดังกล่าว รวมทั้งร่วมมือและประสานงานกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวต่อไป มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	อื่น ๆ
๕๑.๗๒	๓๗.๘๓	๑๐.๓๔

โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

- อาจเป็นความซ้ำซ้อนกับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้น ๆ

- เพื่อประโยชน์ในการใช้อำนาจหน้าที่ และประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต เห็นควรบัญญัติรายการกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นบัญชีแนบท้ายให้ชัดเจน.....

๕. ท่านเห็นว่า ในการควบคุมดูแลการเผยแพร่ข่าวสารสู่ประชาชนให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากการบิดเบือน อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิด และทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งขยายตัว จนส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยของเจ้าหน้าที่ จำเป็นต้องมีการจัดตั้งคณะบุคคลขึ้น เพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นการเฉพาะหรือไม่ อย่างไร

มีความจำเป็น	ไม่มีความจำเป็น	อื่น ๆ
๔๘.๒๘	๔๔.๘๓	๖.๙๐

โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

- สามารถบังคับใช้กฎหมายปกติที่มีอยู่แล้วได้ อีกทั้งมีพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้น โดยเฉพาะแล้ว.....

- อาจจำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติมว่าในต่างประเทศ มีมาตรการอย่างไรบ้าง เพราะการกำกับดูแลสื่อสังคมออนไลน์อาจมีผลเป็นการจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นได้ จึงควรชั่งน้ำหนักให้ได้สัดส่วนกัน.....

๖. ท่านเห็นว่า ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ เรื่อง การดูแลและสอดส่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์ สมควรบังคับใช้เป็นกฎหมายต่อไปหรือไม่ อย่างไร

สมควรบังคับใช้ต่อไป	สมควรยกเลิก	อื่น ๆ
๓๗.๙๓	๕๑.๗๒	๑๐.๓๔

โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

- โดยหลักกฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพควรตราเป็นพระราชบัญญัติ ดังนั้น หากประเทศไทยต้องการมีมาตรการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ ก็ควรเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติให้ชัดเจน เพื่อให้เป็นไปตามหลักการในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.....

- มีกฎหมายอื่น (พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐) บังคับใช้อยู่แล้ว.....

- ในสถานการณ์ที่ไม่ปกติ เช่น การเกิดเหตุจลาจล หรือการเกิดสถานการณ์รุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในด้านต่าง ๆ การบังคับใช้ประกาศดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากเป็นการควบคุมและป้องกันการเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในเชิงปลุกระดม ยั่วยุ สร้างความรุนแรง ความไม่น่าเชื่อถือและไม่เคารพกฎหมาย อันส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น อย่างไรก็ตาม การบังคับใช้ประกาศดังกล่าวในสถานการณ์ปัจจุบันที่อยู่ในภาวะปกติ โดยมีรัฐบาลทำหน้าที่บริหารและขับเคลื่อนประเทศ ควรคำนึงถึงเสรีภาพของประชาชน

ในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณาและการสื่อสารความหมายโดยวิธีอื่น รวมถึงเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกัน ตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นสำคัญด้วย.....

๗. จากคำตอบข้อ ๕ หากท่านเห็นว่า ประภาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ เรื่อง การดูแล และสอดส่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์ สมควรบังคับใช้เป็นกฎหมายต่อไป ท่านเห็นว่า ประกาศดังกล่าวควรมีการแก้ไข หรือปรับปรุง อย่างไร

- ควรทำประชาพิจารณ์.....
- ควรเพิ่มอำนาจให้เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและเพิ่มอำนาจให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้อำนาจและบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับปัญหาทางเทคนิคที่มีมากขึ้น.....
- ควรแก้ไขตำแหน่งปลัดกระทรวงปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เป็นปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เป็นปัจจุบัน.....
- ควรมีคณะทำงานที่แต่งตั้งจากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประสานกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตและผู้เกี่ยวข้องกับการกระทำดังกล่าว ก่อนที่จะเป็นผู้ประสานงานกับคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติต่อไป.....
- หากจะบังคับใช้เป็นกฎหมายต่อไปควรกำหนดหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการตรวจสอบ การเข้าถึงข้อมูล การใช้อำนาจในการระงับการเผยแพร่ ให้มีความชัดเจน เพื่อไม่ให้กระทบต่อสิทธิและเสรีของประชาชนเกินสมควร.....
- ควรมีมาตรการในการคุ้มครองผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพิ่มเติม เช่น เปิดให้มีกระบวนการโต้แย้งความถูกต้องด้วยกฎหมายการดำเนินงานของคณะกรรมการ.....
- ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ ค่อนข้างครอบคลุมแล้ว แต่การใช้อำนาจจะต้องคำนึงถึงเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดด้วย.....
- ปรับปรุงให้เข้ากับสถานะการและเทคโนโลยียุคปัจจุบัน ควรมีการแก้ไข ปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน.....
- สมควร แก้ไขและนำเข้าสู่สภาเพื่อผ่านการกลั่นกรองของสภา.....

๘. ความเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีต่อประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ เรื่อง การดูแล และสอดส่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์

- เนื่องจากวัตถุประสงค์ในการออกประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าว คือ เพื่อให้การดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒/๒๕๕๗ เรื่อง ขอความร่วมมือจากสื่อสังคมออนไลน์ และประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๗ เรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต่อมามี คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๙/๒๕๖๒ เรื่อง การยกเลิกประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบ

แห่งชาติ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ บางฉบับ ที่หมดความจำเป็น ได้ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒/๒๕๕๗ และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๗ ดังกล่าว การที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ ยังมีผลใช้บังคับอยู่ จึงเป็นการไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการออกคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับดังกล่าว และไม่สามารถดำเนินการใดเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับดังกล่าวได้.....

- ในปัจจุบันมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่สามารถนำมาบังคับใช้ได้ในการทำงานเดียวกัน.....

- ...เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเป็นหลักการพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวควรกระทำได้เมื่อมีเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ กฎหมายที่จะจำกัดเสรีภาพดังกล่าวควรมีที่มาจากผู้แทนของประชาชน ดังนั้น จึงควรยกเลิกประกาศดังกล่าว.....

- ปัจจุบันในการใช้เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์เป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดการกระทำผิดจากช่องทางดังกล่าว จึงควรมีคณะทำงานเพื่อดูแลและสอดส่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในทางที่ถูกต้องตามกฎหมาย.....

- ในเว็บไซต์ที่ให้ ISP เข้าดำเนินการอัปเดตข้อมูลอยากให้มีสถานะว่าเอกสารฉบับใดดำเนินการเรียบร้อยแล้ว หรือยังไม่เรียบร้อยแล้ว.....

- ประกาศฉบับนี้มีเนื้อหาสาระและมาตรการต่าง ๆ ค่อนข้างกว้าง หากต้องการบังคับใช้เป็นกฎหมายต่อไป เห็นควรให้มีการเพิ่มเติมรายละเอียดของหลักเกณฑ์ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น.....

- โดยที่ประกาศ คสช. ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ กำหนดขึ้นเพื่อให้คณะทำงานด้านสื่อสังคมออนไลน์ดำเนินการตามประกาศ คสช. ฉบับที่ ๑๒/๒๕๕๗ และ ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๗ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย และจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากประกาศสำนักปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ว่าได้มีการยกเลิกประกาศ คสช. ฉบับที่ ๑๒/๒๕๕๗ และ ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๗ แล้ว คณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้งตามตามประกาศ คสช. ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ จึงไม่มีการดำเนินงานภายใต้ประกาศดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นจึงมีความเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีคณะทำงานภายใต้ประกาศคสช. ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ อีกต่อไป.....

๒๐. ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ (ถ้ามี) มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้วหรือไม่

ไม่มี.....

๒๑. หน่วยงานได้

๒๑.๑ ออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี.....

๒๑.๒ ดำเนินการอื่นเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

ในปัจจุบันหากปรากฏการใช้เว็บไซต์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ ในการเผยแพร่ข้อความ รูปภาพ ภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่อง และคลิปเสียง ที่แพร่ในเชิงปลุกระดม ยั่วยุ สร้างความรุนแรง ความไม่น่าเชื่อถือและไม่เคารพกฎหมายเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม.....

๒๒. ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๒๒.๑ กฎหมายนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร

ภายหลังการยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒/๒๕๕๗ เรื่อง ขอความร่วมมือจากสื่อสังคมออนไลน์ และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๗ เรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต คณะทำงานด้านสื่อสังคมออนไลน์ก็ไม่ได้มีการใช้อำนาจตามประกาศดังกล่าวอีกเลย.....

๒๒.๒ หากมีการบังคับใช้ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร ไม่มี.....

๒๒.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

ไม่มี.....

๒๒.๔ เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่

ไม่มี.....

๒๓. กฎหมายนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ เรื่อง การดูแล และสอดส่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ไม่มีความคุ้มค่าและได้สัดส่วนเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่สังคมได้รับ แม้ว่าประชาชนจะไม่มีภาระในการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ และไม่มีทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายเพิ่มเติม แต่กฎหมายนี้ได้ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชน เศรษฐกิจ สังคม เนื่องจากการจำกัดเสรีภาพของบุคคลในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น ซึ่งได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในเสรีภาพของตนในการแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐโดยสุจริต อีกทั้งยังมีมาตรการทางกฎหมายอื่นซึ่งให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเพื่อบังคับให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่จะรักษาความสงบและการแก้ไขปัญหาบ้านเมืองเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย อันได้แก่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม.....

ซึ่งได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติดังกล่าวในการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ และการยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้งมาตรการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ดังนั้น กฎหมายนี้จึงไม่สอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายเทียบกับสิทธิและเสรีภาพที่ประชาชนจะต้องสูญเสียไปอันเนื่องมาจากการบังคับการตามกฎหมายนี้

๒๔. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

สมควรยกเลิก เนื่องจากเป็นกฎหมายที่หมดความจำเป็น ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ และเป็น การลดความซ้ำซ้อนของกฎหมาย

๒๕. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(ศาสตราจารย์พิเศษวิศิษฏ์ วิศิษฏ์สรอรรถ)
ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๒๙ มีนาคม ๒๕๖๖

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นายศรัลภ์ โคตะสินธ์

นางสาวสลิลทิพย์ โอวาทกา

โทร. ๐๒-๑๔๑-๖๗๖๗ / ๐๒-๑๔๑-๖๗๖๖

อีเมล saran.co@mdes.go.th / salinthip.o@mdes.go.th